

Zadeva C-600/23**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

2. oktober 2023

Predložitveno sodišče:

Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Belgija)

Datum predložitvene odločbe:

8. september 2023

Tožeča stranka:

Royal Football Club Seraing

Tožene stranke:

Fédération internationale de football association (FIFA)

Union européenne des Sociétés de Football Association (UEFA)

Union Royale Belge des Sociétés de Football Association
(URBSFA) ASBL**Ob udeležbi:**Doyen Sports Investment Limited (stranka, pozvana, da vstopi v
postopek)**I. Predmet postopka v glavni stvari:**

- 1 Postopek v glavni stvari se nanaša na tožbo, ki jo je vložil Royal Football Club Seraing proti Fédération Internationale de Football Association (FIFA), Union Européenne des Sociétés de Football Association (UEFA) in Union Royale Belge des Sociétés de Football-Association (URBSFA) in s katero se v bistvu predlaga ugotovitev, da so pravila, ki jih je določila FIFA in s katerimi je tretjim osebam prepovedana pridobitev lastninske pravice na ekonomskih pravicah igralcev (praksa, ki se ji reče „*third party ownership*“ ali „*third party investment*“), nezakonita z vidika prava Unije. S tožbo se zahteva tudi odškodnina za povrnitev

škode, ki naj bi jo Royal Football Club Seraing utrpel zaradi uporabe te prepovedi. Hkrati je disciplinski odbor FIFA naložil Royal Football Club Seraing sankcije, ki jih je potrdilo švicarsko arbitražno razsodišče za šport, odločitev pa je potrdilo tudi švicarsko Tribunal fédéral (zvezno sodišče).

II. Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 2 Cour de cassation de Belgique (kasacijsko sodišče, Belgija) meni, da mora, da bi lahko odločilo v postopku v glavni stvari, na podlagi člena 267 PDEU Sodišču Evropske unije predložiti vprašanja o razlagi člena 19(1) PEU in člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah z namenom ugotoviti, ali ti določbi nasprotujeta temu, da se arbitražni odločbi prizna pravnomočnost in dokazna moč v razmerju do tretjih oseb, če je nadzor spoštovanja prava Unije opravilo sodišče države, ki ni država članica Unije.

III. Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali člen 19(1) Pogodbe o Evropski uniji v povezavi s členom 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije in členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah nasprotuje temu, da se določbe nacionalnega prava, kot sta člena 24 in 171[3](9) belgijskega Code judiciaire (zakonik o sodiščih), katerih namen je potrditi načelo pravnomočnosti, uporabijo za arbitražno odločbo, če je njeno skladnost s pravom Unije preverjalo sodišče države, ki ni država članica Unije, ki ni upravičeno predložiti vprašanja Sodišču Evropske unije v predhodno odločanje?
2. Ali člen 19(1) Pogodbe o Evropski uniji v povezavi s členom 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije in členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah nasprotuje uporabi pravila nacionalnega prava, ki arbitražni odločbi, katere skladnost s pravom Unije je preverjalo sodišče države, ki ni država članica Unije, ki ni upravičeno predložiti vprašanja Sodišču Evropske unije v predhodno odločanje, priznava dokazno moč v razmerju do tretjih oseb, ob pridržku nasprotnega dokaza, pri čemer je dokazno breme na njih?

IV. Glavne navedene nacionalne določbe

- 3 Navedene nacionalne določbe so zlasti naslednje.

A. *Loi du 16 juillet 2004 portant le Code de droit international privé (zakon z dne 16. julija 2004 o zakoniku mednarodnega zasebnega prava)*

– Člen 22(1)

„Tuja sodna odločba, ki je izvršljiva v državi, v kateri je bila izdana, se razglasi za izvršljivo v Belgiji, v celoti ali delno, v skladu s postopkom iz člena 23.“

– Člen 26:

„Dokazna moč tujih sodnih odločb

1. Tuja sodna odločba v Belgiji dokazuje ugotovitve sodišča, če izpolnjuje pogoje, potrebne za njeno verodostojnost po pravu države, v kateri je bila izdana. Ugotovitve tujega sodišča se izključijo, če bi imele učinek, ki je očitno nezdržljiv z javnim redom.

2. Dokaz, ki nasprotuje dejstvom, ki jih je ugotovilo tuje sodišče, se lahko izvede z vsemi pravnimi sredstvi.“

B. Code judiciaire (zakonik o sodiščih)

– Člen 24:

„Vsaka dokončna odločba je pravnomočna z dnem razglasitve odločbe.“

– Člen 28:

„Vsaka odločba postane pravnomočna, ko zoper njo ni več mogoče vložiti ugovora ali pritožbe, razen če zakon določa drugače in brez poseganja v učinke izrednih pravnih sredstev.“

– Člen 1713(9):

„Arbitražna odločba ima v razmerjih med strankama enak učinek kot odločba sodišča.“

V. Predstavitel dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 4 Prvotožena stranka, Fédération Internationale de Football Association (Mednarodna nogometna zveza) (FIFA), je nepridobitno združenje švicarskega prava s sedežem v Zürichu, Švica. V njem so združena nacionalna združenja, odgovorna za organizacijo in nadzor nogometa v svojih državah.
- 5 V skladu s svojim statutom ima regulatorna pooblastila, na podlagi katerih lahko določi pravila, ki so zavezujoča tako za njene člane, neposredno ali s posredovanjem teh združenj pa tudi za nogometne klube v vsaki državi in za igralce, registrirane v teh klubih.
- 6 Cilj teh pravil mora biti spodbujanje integritete, etike in poštenih igrar ter preprečevati, da ne bi metode in prakse, kot so korupcija, doping ali manipuliranje tekem, ogrožale njihovo integriteto in integriteto tekmovanj, uradnih igralcev in klubov ali da ne bi pripeljale do zlorab.

- 7 Drugotožena stranka, Union Européenne des Sociétés de Football Association (Evropska nogometna zveza) (UEFA) je nepridobitno združenje švicarskega prava s sedežem v Nyonu, Švica, ki združuje nacionalna združenja evropske celine.
- 8 V skladu s statutom je med njenimi cilji zlasti spodbujanje nogometa v Evropi v duhu „fair play“, spremljanje in nadzor razvoja nogometa v Evropi v vseh njegovih oblikah, priprava in organizacija mednarodnih tekmovanj ter določanje meril, ki jih je treba upoštevati v primeru udeležbe, „preprečevanje, da metode ali prakse ne bi ogrozile korektnost tekem ali tekmovanj ali da ne bi pripeljale do zlorab v nogometu“, in „skuša doseči svoje cilje z vsemi ukrepi, ki se ji zdijo primerni, na primer z zbirkami pravil, sporazumi, konvencijami, odločitvami ali programi“ (člen 2 njenega statuta).
- 9 Tretjetožena stranka, Union Royale Belge des Sociétés de Football-Association (belgijska kraljeva nogometna zveza) (URBSFA) s sedežem v Bruslju, Belgija, je belgijsko dejansko združenje, ki je priznано kot organizacija javnega pomena. Skupaj z drugimi združenji upravlja prvi dve ligi profesionalnega in amaterskega nogometa v Belgiji. Njeni polnopravni člani so tudi nogometni klubi. Je belgijsko nacionalno združenje, ki je član prvih dveh toženih strank. Dolžno je spoštovati in zagotoviti, da belgijski klubi spoštujejo statute, pravilnike in odločitve FIFA in UEFA, ob upoštevanju splošnih pravnih načel, določb javnega reda ter nacionalne in regionalne zakonodaje in zakonodaje Skupnosti na tem področju. Poleg tega mu statut daje regulatorna, izvršilna, športna, disciplinska in sodna pooblastila nad belgijskimi klubi.
- 10 Stranka, pozvana, da vstopi v postopek, družba Doyen Sports Investment Limited, je zasebna družba malteškega prava s sedežem v Sliemi, Malta. Njena gospodarska dejavnost je predvsem zagotavljanje finančne pomoči nogometnim klubom v Evropi. V skladu z njenim statutom je njena dejavnost predvsem (a) nakup nogometnih igralcev, (b) trenerjev in menedžerjev; (c) zastopanje nogometnih igralcev, trenerjev in menedžerjev; (d) prestopi igralcev, trenerjev in menedžerjev med različnimi klubi; (e) zastopanje klubov; (f) ustvarjanje dobička z nogometnimi klubi ali imeti dejavno vlogo pri njihovem poslovanju, če spoštujejo predpise FIFA in vse druge ustrezne nacionalne ali mednarodne predpise, in (g) dajanje posojil nogometnim klubom.
- 11 Tožeča stranka, Royal Football Club Seraing, s sedežem v Seraingu (Belgija), je nepridobitno združenje belgijskega prava, ki vodi nogometni klub Seraing, ki je član URBSFA. V sezoni 2013-2014 je klub prevzelo novo vodstvo, ki si je „*prizadevalo vrniti klub [...] med belgijsko in celo mednarodno elito*“. Zaenkrat klub „*še vedno igra v prvi amaterski ligi, ki je preddverje profesionalnega nogometa, ki se mu želi upravičeno čim prej pridružiti, kar bi pomenilo, da bi lahko okreplil svoj položaj v športnem in finančnem smislu*“.
- 12 FIFA je sprejela „Pravilnik o statusu in prestopu igralcev“ (v nadaljevanju: pravilnik STJ), ki določa splošna in zavezujoča pravila o statusu igralcev in njihovi usposobljenosti za sodelovanje v organiziranem nogometu. Nekatere

določbe tega pravilnika so neposredno zavezujoče na nacionalni ravni in jih je treba brez sprememb dodati v pravilnik nacionalnih zvez. Druge pa mora vsako združenje vključiti v svoj pravilnik.

13 FIFA je 26. septembra 2014 v sporočilu za javnost objavila, da je „za zaščito integritete nogometa in igralcev izvršni odbor sprejel načelno odločitev, da bo lastninska pravica na ekonomskih pravicah igralcev s strani tretjih oseb prepovedana in da bo določeno prehodno obdobje“.

14 FIFA je z okrožnico z dne 22. decembra 2014, naslovljeno na svoje člane, obvestila nacionalne zveze in s tem URBSFA, da je njen izvršni odbor na seji 18. in 19. decembra 2014 sprejel „nove določbe, ki jih je treba vključiti v pravilnik [STJ] o lastninski pravici na ekonomskih pravicah igralcev s strani tretjih oseb in vplivu tretjih oseb na klube“, s pojasnilom, da bodo začele veljati 1. januarja 2015 in da jih je treba vključiti na seznam zavezujočih določb na nacionalni ravni.

15 Novi člen 18a pravilnika STJ („Vpliv tretje osebe na klube“) od 1. januarja 2015 določa:

„1. Klub ne sme skleniti pogodbe, s katero drug(i) klub(i) in obratno ali tretja oseba pridobi v zvezi z zaposlitvijo ali prestopi igralcev možnost vplivati na neodvisnost ali politiko kluba ali na delovanje njegovih ekip.

2. Disciplinska komisija FIFA lahko naloži sankcije klubom, ki ne spoštujejo obveznosti iz tega člena.“

16 Člen 18b („Lastninska pravica na ekonomskih pravicah igralcev s strani tretjih oseb“) istega pravilnika od 1. januarja 2015 določa:

„1. Klub ali igralec ne smeta skleniti pogodbe, s katero se na tretjo osebo v celoti ali delno, prenese upravičenost do nadomestila pri bodočem prestopu igralca iz kluba v klub oziroma s katero se odstopijo kakršnekoli pravice v zvezi z bodočim prestopom ali nadomestilom.

2. Prepoved iz odstavka 1 začne veljati 1. maja 2015.

3. Pogodbe iz prvega odstavka, sklenjene pred 1. majem 2015, lahko ostanejo veljavne do datuma izteka pogodbe. Vendar pa jih ni mogoče podaljšati.

4. Trajanje vsake pogodbe iz odstavka 1, podpisane med 1. januarjem 2015 in 30. aprilom 2015, ne sme biti daljše od enega leta od datuma začetka veljavnosti.

5. Do konca aprila 2015 je treba v TMS vnesti vse obstoječe pogodbe iz odstavka 1. Vsi klubi, ki so podpisali take pogodbe, jih morajo posredovati – v celoti in skupaj z morebitnimi spremembami ali prilogami – v TMS, pri

čemer morajo navesti podatke o zadevni tretji osebi, polno ime igralca in trajanje pogodbe.

6. *Disciplinska komisija FIFA lahko naloži disciplinske sankcije klubom ali igralcem, ki ne izpolnjujejo obveznosti iz te priloge.*“

- 17 Tako je na podlagi člena 18b (i) sklenitev novih pogodb v nasprotju s to določbo popolnoma prepovedana od 1. maja 2015; (ii) pogodbe se še vedno lahko sklenejo in začnejo veljati med 1. januarjem in 30. aprilom 2015, vendar ostanejo veljavne le eno leto od datuma podpisa; (iii) pogodbe, ki so bile sklenjene in so začele veljati pred 1. januarjem 2015, ostanejo v veljavi do datuma izteka pogodbe, vendar se po tem datumu ne smejo podaljšati.
- 18 Tretja oseba v smislu teh določb je vsaka „stranka, ki ni igralec, ki prestopa, ali eden izmed obeh klubov, med katerima poteka prestop, ali kateri koli prejšnji klub, za katerega je bil registriran igralec“ (pravilnik STJ, opredelitve pojmov, točka 14).
- 19 Tožeča stranka je 30. januarja 2015 z družbo Doyen Sports sklenila pogodbo, v kateri je bil kot datum prenehanja pogodbe določen 1. julij 2018. V tej pogodbi je bila opredeljena sklenitev prihodnjih posebnih sporazumov o financiranju za vsakega igralca tožeče stranke, ki ga obe stranki izbereta soglasno, in je bil urejen prenos ekonomski pravic treh poimensko določenih igralcev; v skladu s to pogodbo je družba Doyen Sports postala lastnica 30 % „finančne vrednosti, ki izhaja iz zveznih pravic“ teh igralcev, tožeči stranki pa je bilo prepovedano, da „neodvisno in samostojno“ prenese svoj delež na ekonomskih pravicah teh igralcev na tretjo osebo.
- 20 Družba Doyen Sports je 3. aprila 2015 med drugim tri tožene stranke pozvala na tribunal de commerce francophone de Bruxelles (frankofonsko gospodarsko sodišče v Bruslju, Belgija); tožeča stranka je 8. julija 2015 priglasila udeležbo v postopku.
- 21 Tožeča stranka je od sodišča zlasti zahtevala, naj ugotovi, da je popolna prepoved praks, ki jih izključujeta člena 18a in 18b pravilnika STJ (znanih kot *third party ownership* ali *third party investment*), nezakonita z vidika prava Unije, natančneje z vidika pravice do prostega pretoka kapitala, pravice do svobode opravljanja storitev, pravice do prostega gibanja delavcev in konkurenčnega prava, ter naj razglasi ničnost vsakega pravilnika, ki vsebuje tako popolno prepoved, odredi UEFA, naj spremeni svoj „pravilnik o licenciranju klubov in finančnem fair play-u“ tako, da bo združljiv s prakso *third party ownership* ali *third party investment*, in naj UEFA na podlagi člena 1382 nekdanjega belgijskega Code civil (civilni zakonik), v skladu s katerim mora vsak, ki po svoji krivdi povzroči škodo drugemu, to škodo povrniti, plača začasni znesek 500.000 EUR kot odškodnino za škodo, ki je nastala zaradi uporabe členov 18a in 18b omenjenega pravilnika.

- 22 Tožeča stranka in družba Doyen Sports sta 7. julija 2015 sklenili pogodbo, podobno pogodbi z dne 30. januarja 2015, o prenosu 25 % ekonomskih pravic novega poimensko določenega igralca.
- 23 Disciplinska komisija FIFA je 4. septembra 2015 tožečo stranko spoznala za krivo kršitve navedenih členov 18a in 18b, ker je sklenila navedeni pogodbi; prepovedala ji je registracijo igralcev za štiri registracijska obdobja in ji naložila plačilo globe v višini 150.000 švicarskih frankov.
- 24 Komisija za pritožbe FIFA je 7. januarja 2016 zavrnila pritožbo tožeče stranke zoper to odločbo.
- 25 Tožeča stranka se je 9. marca 2016 zoper to odločbo z dne 7. januarja 2016 pritožila na švicarsko arbitražno razsodišče za šport; zadevo mu je predložila v skladu z arbitražno klavzulo, določeno v statutu FIFA.
- 26 Tribunal de commerce francophone de Bruxelles (frankofonsko gospodarsko sodišče v Bruslju) se je s sodbo z dne 17. novembra 2016 izreklo za nepristojno za obravnavo tožb tožeče stranke.
- 27 Tožeča stranka je 19. decembra 2016 vložila pritožbo zoper to odločbo.
- 28 V odločbi z dne 9. marca 2017 je arbitražno razsodišče odločilo, da je pravo, ki se uporablja, naslednje
  - pravilniki FIFA in švicarsko pravo, vključno s Konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: EKČP);
  - pravo Unije, zlasti določbe pogodb na področju svobode gibanja in konkurence, in sicer na podlagi kogentnih določb tujega prava v smislu člena 19 loi fédérale suisse sur le droit international privé du 18 décembre 1987 (švicarski zvezni zakon o mednarodnem zasebnem pravu z dne 18. decembra 1987).
- 29 Ugotovilo je, da sta člena 18a in 18ter pravilnika STJ zakonita, skrajšalo prepoved registracije igralcev na tri obdobja in potrdilo globo.
- 30 Tožeča stranka je 15. maja 2017 pri švicarskem Tribunal fédéral (zvezno sodišče) vložila tožbo za razveljavitev arbitražne odločbe z dne 9. marca 2017. Sodišče je to tožbo zavrnilo s sodbo z dne 20. februarja 2018.
- 31 Tožeča stranka je pred cour d'appel de Bruxelles (višje sodišče v Bruslju) uveljavljala odgovornost treh toženih strank na podlagi členov 1382 in naslednjih civilnega zakonika. Trdila je, da so tri tožene stranke kršile pravo Unije, ker so ji preprečile sklenitev pogodb „*third party investment*“ ali „*third party ownership*“, da ji je bilo zaradi te kršitve prava Unije odvzeto sredstvo za financiranje ali razvoj in da so imele disciplinske sankcije škodljive posledice.

- 32 Športni napredek ekipe je ovirala nezmožnost okrepitve jedra ekipe z novimi igralci. Prav tako klub ni mogel registrirati novih mladoletnih igralcev ali podaljšati registracije mladoletnih igralcev, ki so že bili v klubu, tri zaporedna obdobja, kar je povzročilo izbris iz registracije in izgubo približno desetih ekip, vse to pa je povzročilo izgubo prihodkov iz članarin, ki so jih plačevali novinci, in iz vstopnin, pobranih na tekmah, ki so se igrale v klubu.
- 33 Tožeča stranka je cour d'appel (višje sodišče) predlagala, naj ugotovi, da sta člena 18a in 18b pravilnika STJ nezakonita, ker kršita pravo Unije in EKČP, zaradi česar je po njenem mnenju odškodninsko odgovorna FIFA.
- 34 Navedla je 13 pritožbenih razlogov:
- 1) Kršitev pravice do prostega pretoka kapitala;
  - 2) kršitev pravice do svobode opravljanja storitev;
  - 3) kršitev pravice do prostega gibanja delavcev;
  - 4) kršitve člena 102 PDEU;
  - 5) kršitve člena 101 PDEU;
  - 6) kršitev lastninske pravice, ki jo zagotavlja EKČP;
  - 7) nezakonitost pravila UEFA o „finančnem fair play-u“ z vidika prava Unije (členi 63, 101 in 102 PDEU);
  - 8) nezakonitost kazni z vidika „temeljnih svoboščin Evropske unije“;
  - 9) nezakonitost kazni z vidika načela sorazmernosti;
  - 10) nezakonitost kazni z vidika načela individualizacije kazni;
  - 11) arbitražno razsodišče za šport ni izpolnjevalo zahtev glede neodvisnosti in nepristranskosti iz člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in člena 6 EKČP;
  - 12) uvedba te prisilne arbitraže je okrepila učinkovitost kršitev temeljnih svoboščin Evropske unije in v širšem smislu tema strankama odvzela pravice Unije, ki so jima zagotovljene;
  - 13) neobstoj eksekvatur odločbe arbitražnega razsodišča za šport z dne 9. marca 2017.
- 35 Kot je poudarilo cour d'appel (višje sodišče), je tožeča stranka trdila, da člena 18a in 18b pravilnika STJ kršita več določb PDEU in EKČP. Prvi, drugi, tretji in četrti pritožbeni razlog se nanašajo na kršitev temeljnih svoboščin. Četrti in peti pritožbeni razlog se nanašata na konkurenčno pravo. Šesti pritožbeni razlog se

nanaša na lastninsko pravico, ki jo zagotavlja EKČP. Osmi pritožbeni razlog se nanaša na zakonitost disciplinskih sankcij. Pritožbeni razlogi od 9 do 13 se nanašajo na zakonitost (i) disciplinskih sankcij, ki ji jih je naložila FIFA, in (ii) arbitražne odločbe z vidika prava Unije.

- 36 V zvezi s svoboščinami, ki jih zagotavlja Unija, je tožeča stranka zlasti trdila, da sporna prepoved ovira prosti pretok kapitala, saj tako kot v obravnavanem primeru malteškemu *third party owner* preprečuje, da bi vlagal v belgijski klub. Ta prepoved omejuje prosti pretok storitev, saj deflacijski učinek, ki ga povzroča na stroške „igralcev“ (plače, prestopi itd.), povzroči zmanjšanje obsega storitev. Trdila je, da prepoved *third party ownership* omejuje možnosti nekaterih evropskih državljanov (profesionalnih nogometašev, katerih mednarodni prestop bi bil mogoč z vložkom „*third party ownership*“), da zapustijo svojo državo članico izvora, da bi se zaposlili v klubu s sedežem v drugi državi članici. Menila je, da teh omejitev prostega pretoka kapitala, storitev in delavcev nikakor ni mogoče upravičiti s nujnim razlogom v splošnem interesu.
- 37 Glede konkurenčnega prava v zvezi s členom 102 PDEU je poudarila, da je nesporno, da ima FIFA na tem trgu prevladujoč položaj, ker si je prisvojila izključno pristojnost urejanja trga prestopov (in nato svojo regulatorno dejavnost razširila na tretje osebe, prisotne na tem trgu). Zloraba naj bi bila v popolni izključitvi vseh obstoječih in potencialnih gospodarskih subjektov, ki niso klubi, z zadevnega trga, da bi bil ta trg pridržan njegovim končnim članom, torej klubom.
- 38 V zvezi s členom 101 PDEU je menila, da člena 18a in 18b, ki ju je mogoče obravnavati kot rezultat dogovora med članicami FIFA ob sodelovanju UEFA, povzročata omejevanje konkurence. Omejitve svobode vlaganja naj bi omejevale svobodo financiranja klubov in posegale v bistvo konkurenčnega procesa: klubi naj bi bili omejeni pri opredeljevanju svoje politike pridobivanja novih igralcev. Oškodovani naj bi bili potrošniki proizvoda „nogomet“, saj naj bi bili deležni slabše kakovosti.
- 39 FIFA, ki bi morala dokazati, da je popolna prepoved *third party ownership* ali *third party investment* upravičena in sorazmerna z doseganjem njenih legitimnih ciljev, naj takega dokaza ne bi predložila.
- 40 V zvezi z zakonitostjo sankcij je trdila, da vsaka sankcija, ki temelji na pravilu, ki krši svoboščine Unije, tudi sama krši te svoboščine.
- 41 FIFA je izpodbijala vse pritožbene razloge tožeče stranke in zlasti trdila, da pozitivni učinek pravnomočnosti, ki se veže na odločbo arbitražnega razsodišča za šport z dne 9. marca 2017, preprečuje izpodbijanje zakonitosti prepovedi *third party ownership* v tem postopku.
- 42 Cour d'appel de Bruxelles (višje sodišče v Bruslju) je v zvezi s pritožbenimi razlogi od 1 do 6 in 8 odločilo, da iz člena 1713(9) zakonika o sodiščih ter členov 24 in 28 istega zakonika izhaja, da arbitražna odločba res postane pravnomočna z dnem, ko je bila izdana, ne da bi bil potreben predhodni postopek eksekvatur, ob

upoštevanju možnosti razveljavitve s strani nacionalnega sodišča. V obravnavanem primeru je odločba dokončna in je postala pravnomočna, potem ko je švicarsko Tribunal fédéral (zvezno sodišče) 20. februarja 2018 zavrnilo tožbo za razveljavitev. V arbitražni odločbi se obravnava sporno vprašanje združljivosti členov 18a in 18b pravilnika s pravom Unije, ki je bilo z enakimi besedami postavljeno cour d'appel (višje sodišče) v okviru tožbe zaradi civilne odgovornosti.

- 43 V zvezi s pritožbenimi razlogi od 9 do 13 je cour d'appel (višje sodišče) odločilo, da tožeča stranka zaman izpodbija veljavnost disciplinskih sankcij, ki jih je izreklo arbitražno razsodišče za šport, in arbitražne odločbe. Pristojnosti arbitražnega razsodišča za šport ni izpodbijala nobena od strank. Zato je pritožbeni razlog nezakonitosti disciplinskih sankcij, ki izhaja iz prisilnosti arbitraže, neutemeljen. Dalje, v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča arbitražno razsodišče ni sodišče v smislu člena 267 PDEU in mu zato ne more predložiti vprašanj za predhodno odločanje.
- 44 Sodišče je menilo, da to, da arbitražno razsodišče, belgijsko ali tuje, zadeve ne more predložiti Sodišču v skladu s členom 267 PDEU, kot ga je razlagalo Sodišče, samo po sebi ne povzroči ničnosti odločb tega razsodišča z vidika člena 6(1) EKČP.
- 45 Opozorilo je, da je švicarsko Tribunal fédéral (zvezno sodišče) v sodbi z dne 20. februarja 2018, ki je bila podrobno obrazložena, potrdilo svojo prejšnjo sodno prakso in odločilo, da je arbitražno razsodišče za šport resnično neodvisno in nepristransko arbitražno razsodišče ter da nima razloga, da bi se odmaknilo od ustaljene sodne prakse.
- 46 V skladu s členom 22(1) belgijskega Code de droit international privé (zakonik o mednarodnem zasebnem pravu) se vsaka tuja sodna odločba v Belgiji prizna po samem zakonu brez kakršnega koli postopka. Učinek tega priznanja je, da je v Belgiji priznana pravnomočnost tuje odločbe. Pozitivni učinek pravnomočnosti, povezan s sodbo švicarskega Tribunal fédéral (zvezno sodišče) z dne 20. februarja 2018, preprečuje tožeči stranki, da bi pred cour d'appel (višje sodišče) izpodbijala neodvisnost in nepristranskost arbitražnega razsodišča za šport ter veljavnost arbitražne odločbe, zlasti z vidika načela sorazmernosti.
- 47 Nazadnje, eksekvatura se nanaša le na prisilno izvršitev odločbe, torej na njeno izvršitev s prisilo. Arbitražne odločbe se ne razveljavi samo zato, ker ni bila predmet eksekvature. Zato je pritožbeni razlog, da so bile sankcije nezakonite, ker ni bilo eksekvature arbitražne odločbe, neutemeljen (pritožbeni razlog 13).
- 48 Disciplinske sankcije, ki jih je arbitražno razsodišče za šport naložilo na podlagi členov 18a in 18b pravilnika STJ, so naložene tožeči stranki in ne tretjim osebam, ki lahko še naprej prosto igrajo nogomet. Zato te sankcije niso nezakonite z vidika načela individualizacije kazni (pritožbeni razlog 10).

- 49 Cour d'appel (višje sodišče) je zato sklenilo, da so pritožbeni razlogi kršitve prava Unije in pravic, zagotovljenih z EKČP, nedopustni oziroma neutemeljeni. Zatrjevane kršitve, ki se očitajo FIFA, torej niso bile ugotovljene. Zato je odškodninski zahtevek tožeče stranke neutemeljen.
- 50 Cour d'appel de Bruxelles (višje sodišče v Bruslju) je zato s sodbo z dne 12. decembra 2019 zavrnilo pritožbo tožeče stranke zoper sodbo z dne 17. novembra 2016 in ugotovilo, da so zahtevki tožeče stranke neutemeljeni.
- 51 Tožeča stranka je zoper to sodbo vložila kasacijsko pritožbo.

VI. Trditve strank v postopku v glavni stvari

- 52 Tožeča stranka pred Cour de cassation (kasacijsko sodišče) navaja tri pritožbene razloge.

A. Prvi pritožbeni razlog

- 53 S prvim pritožbenim razlogom, ki se nanaša na prisilnost arbitraže, zatrjuje kršitev naslednjih določb:
- člena 19(1) PEU;
  - členov 18, 45, 56, 63, 101, 102, 267 in 344 PDEU;
  - členov 15, 16 in 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah;
  - členov 1, 2(1) ter 4 in 5 Direktive 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije;
  - načela učinkovitosti prava Unije;
  - načela primarnosti prava Unije v razmerju do nacionalnih predpisov, ki izhajajo zlasti iz člena 4 PEU in člena 288 PDEU;
  - členov od 23 do 28 in 1713(9) zakonika o sodiščih;
  - členov od 22 do 27 zakona z dne 16. julija 2004 o zakoniku mednarodnega zasebnega prava;
  - členov 1383 in 1384 civilnega zakonika;
  - člena 149 ustave.
- 54 V prvem delu tožeča stranka poudarja, da je pred cour d'appel (višje sodišče) trdila, da je prisilna arbitraža pred arbitražnim razsodiščem za šport, ki ji je bila

enostransko predpisana, okrepila kršitve temeljnih svoboščin Unije in ji v širšem smislu odvzela evropske pravice, ki so ji zagotovljene.

- 55 V zadevi AT.40208, *International Skating Union's Eligibility Rules*, je Evropska komisija v zvezi z arbitražnimi klavzulami v korist arbitražnega razsodišča za šport, ki so določene s statutom Mednarodne drsalne zveze, odločila, da „(57) so pravila o arbitraži v primeru pritožbe določena v členu 25 statuta [te zveze] in določajo, da so ‚odločitve arbitražnega razsodišča za šport dokončne in zavezujoče, pri čemer je pristojnost civilnih sodišč izključena‘. 58. [...] Pravila o arbitraži v primeru pritožbe krepijo omejitve konkurence [...]. Komisija meni, da pravila o arbitraži v primeru pritožbe krepijo omejitve konkurence, ki jih povzročajo pravila o izpolnjevanju pogojev [...]. Skupaj s pravili o izpolnjevanju pogojev pravila arbitraže v primeru pritožbe krepijo omejevanje njihove poslovne svobode in izključitev potencialnih konkurentov [mednarodne drsalne zveze].“
- 56 Tožeča stranka je tudi navedla, da je Sodišče v sodbi z dne 6. marca 2018, *Achmea* (C-284/16, EU:C:2018:158), ponovno potrdilo podrejenost instituta arbitraže dejanskemu sodnemu nadzoru od trenutka, ko so ogrožene temeljne določbe prava Unije, in da je v bistvu sklenilo, da država članica krši svojo obveznost zagotavljanja polne učinkovitosti in avtonomije prava Unije, če privoli v podreditev določenim vrstam arbitraže. Tudi v primeru ‚gospodarske arbitraže‘, ki izhaja iz avtonomije volje strank, je nujno potreben sodni nadzor z možnostjo postavljanja vprašanj za predhodno odločanje, da se zagotovi skladnost z javnim redom Evropske unije. Prav tako (če ne bolj) kot arbitraža, ki jo predpišeta državi članici v okviru dvostranske pogodbe, zahteva iz statuta FIFA, da je treba uporabiti arbitražo pri arbitražnem razsodišču za šport, preprečuje polno učinkovitost prava Unije in ogroža avtonomijo tega prava, zlasti ker preprečuje predložitev vprašanj Sodišču Evropske unije v predhodno odločanje.
- 57 Tožeča stranka poudarja, da izpodbijana sodba nikakor ne odgovarja na pritožbeni razlog, ki izhaja iz tega, da prisilna arbitraža arbitražnega razsodišča za šport v povezavi z izjemno obrobno naravo nadzora zakonitosti, ki ga izvaja švicarsko Tribunal fédéral (zvezno sodišče), preprečuje pravilno uporabo prava Unije. Zato ni ustrezno obrazložena (člen 149 ustave).
- 58 Z drugim delom tega prvega pritožbenega razloga tožeča stranka izpodbijani sodbi očita, da se v njej ni preučilo, ali je odločba arbitražnega razsodišča za šport z dne 9. marca 2017, ki ji je priznala pravnomočnost, v skladu s temeljnimi določbami prava Unije, medtem ko ta odločba ni bila predmet nadzora skladnosti s tem pravom.
- 59 Na podlagi načela iz člena 344 PDEU države članice – med katerimi je tudi Belgija – ne smejo dovoliti, da se spor v zvezi z uporabo ali razlago Pogodb reši na drug način, kot je določen v Pogodbah (sodba z dne 6. marca 2018, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, točka 31). Po drugi strani so za pravo Unije ‚značilni njegov izvor iz avtonomnega vira, ki sta Pogodbi, njegova primarnost glede na pravo držav članic ter neposredni učinek vrste določb, ki se nanašajo na

državljane držav članic in na njih same [...]. Zaradi ohranitve posebnih značilnosti in avtonomije pravnega reda Unije je bil s Pogodbama uveden sodni sistem, katerega namen je zagotoviti skladnost in enotnost pri razlagi prava Unije“ (sodba z dne 6. marca 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, točki 33 in 35).

- 60 V skladu s členom 19(1) PEU je pristojnost za zagotovitev polne uporabe prava Unije v vseh državah članicah naložena sodiščem držav članic in Sodišču. Predvsem je bistvo tako zasnovanega sodnega sistema postopek predhodnega odločanja, ki je določen v členu 267 PDEU (sodba z dne 6. marca 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, točki 36 in 37).
- 61 Čeprav so pravila za izvajanje načela pravnomočnosti določena v nacionalnem pravnem redu držav članic na podlagi načela postopkovne avtonomije držav članic, *„ta pravila ne smejo biti manj ugodna od tistih, ki urejajo podobne nacionalne položaje (načelo enakovrednosti), niti ne smejo biti urejena tako, da bi dejansko onemogočila ali pretirano otežila izvrševanje pravic, ki jih podeljuje pravni red Skupnosti (načelo učinkovitosti)“* (sodba z dne 3. septembra 2009, Fallimento Olimpiclub, C-2/08, EU:C:2009:506, točka 24).
- 62 Če se zaradi volje zadevnih strank njihov spor reši z odločitvijo arbitražnega razsodišča, ki ga ni mogoče šteti za „sodišče države članice“ v smislu člena 267 PDEU in ki zato nima pravice Sodišču predložiti vprašanja v predhodno odločanje, je lahko nadzor, ki ga opravijo sodišča države članice, omejen, in sicer le *„če se lahko v okviru tega nadzora obravnavajo temeljne določbe prava Unije in so lahko te po potrebi predmet postopka predhodnega odločanja pred Sodiščem“* (sodba z dne 6. marca 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, točke 54 in 55). Ta nadzor temeljnih določb prava Unije, zlasti tistih, ki se nanašajo na evropski javni red, je še toliko bolj bistven, kadar je arbitraža „prisiljena“ s statutom združenja, kot je FIFA.
- 63 Členi od 23 do 28 zakonika o sodiščih in členi od 22 do 29 zakonika o mednarodnem zasebnem pravu ne nasprotujejo temu, da se pred sodišči države članice izpodbijajo vprašanja, o katerih je v drugem postopku odločilo arbitražno razsodišče v zvezi z razlago pravil javnega reda prava Unije, ki se nanašajo zlasti na prosto gibanje delavcev (člena 45 PDEU in 15 Listine), svobodno opravljanje storitev (člena 56 PDEU in 16 Listine), prost pretok kapitala (člen 63 PDEU) in konkurenčno pravo (člena 101 in 102 PDEU). Uporaba načela pravnomočnosti, ki belgijskemu sodišču prepoveduje, da bi preverilo, ali odločba arbitražnega razsodišča za šport, ki jo je preverjalo švicarsko Tribunal fédéral (zvezno sodišče), ne krši temeljnih določb prava Unije, in da bi v ta namen Sodišču predložilo kakršna koli vprašanja v predhodno odločanje, bi v zgoraj navedenih zadevah povzročila ovire za učinkovito izvajanje pravil prava Unije, ki jih ne bi bilo mogoče upravičiti z načelom pravne varnosti, in je zato treba šteti, da so v nasprotju z načelom učinkovitosti prava Unije (sodba z dne 3. septembra 2009, Fallimento Olimpiclub, C-2/08, EU:C:2009:506, točki 30 in 31).

- 64 Poleg tega iz členov 1, 2, točka 1, 4 in 5 Direktive 2014/104/EU izhaja, da evropsko pravo zagotavlja, da se pravica vsake osebe, ki je utrpela škodo zaradi kršitve konkurenčnega prava (torej členov 101 in 102 PDEU), da zahteva povrnitev te škode v celoti in da se ji ta škoda tudi v celoti povrne, lahko učinkovito uveljavlja in da se morajo nacionalna materialnopravna in procesnopravna pravila v skladu z načelom učinkovitosti uporabljati tako, da uveljavljanje te pravice ni praktično nemogoče ali preveč oteženo.
- 65 Prav tako ima v skladu s členom 47 Listine vsakdo, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred neodvisnim in nepristranskim z zakonom ustanovljenim sodiščem.
- 66 Iz tega izhaja, da se je z izpodbijano sodbo, ker je bilo v njej ugotovljeno, da so pritožbeni razlogi, ki izhajajo iz kršitve prava Unije in pravic, ki jih zagotavlja EKČP, s strani FIFA nedopustni ali neutemeljeni, ne da bi se v njej preverilo, ali je arbitražna odločba v skladu s temeljnimi določbami prava Unije, za katere tožeča stranka trdi, da so bile kršene, in zaradi česar lahko zahteva povračilo škode, ki izhaja iz te kršitve, kršilo vse določbe, navedene v pritožbenem razlogu, razen člena 149 ustave (obveznost obrazložitve).

B. Drugi pritožbeni razlog

- 67 Z drugim pritožbenim razlogom, ki se nanaša na to, da je bil z izpodbijano sodbo napačno zavrnjen odškodninski zahtevek tožeče stranke zoper UEFA, tožeča stranka zatrjuje kršitev naslednjih določb:
- člena 149 ustave;
  - člena 101 in 102 PDEU;
  - členov 1(1), 2, 3, 4, 5 in 11(1) Direktive 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije;
  - členov 1382, 1383 in 1384 civilnega zakonika.
- 68 V prvem delu tožeča stranka trdi, da se je UEFA aktivno zavzemala za prepoved pogodb *third party ownership* ali *third party investment*. Na podlagi teorije enakovrednosti pogojev je torej treba šteti, da je UEFA sama vsaj posredno prispevala k različnim škodam, ki jih je utrpela tožeča stranka, in je zato dolžna tožeči stranki povrniti to škodo. Glede na člen 11(1) Direktive 2014/104 je treba UEFA, ki je tako eno od „podjetij, ki so s skupnim ravnanjem kršila konkurenčno pravo“, šteti za solidarno odgovorno za škodo, povzročeno s temi kršitvami, in je zato dolžna povrniti to škodo v celoti.
- 69 V drugem delu je tožeča stranka trdila, da je bilo v izpodbijani sodbi ugotovljeno, da je FIFA „*nepridobitno združenje švicarskega zasebnega prava, ki združuje*

nacionalna združenja, odgovorna za organizacijo in nadzor nogometa v svojih državah in ozemljih“, in da je UEFA „*nepridobitno združenje, ki združuje nacionalna združenja evropske celine*“. Tožeča stranka je v svojih vlogah trdila, da je UEFA konfederacija združenj in je članica FIFA. UEFA je to trditev izpodbijala.

- 70 Člena 101 in 102 PDEU imata neposredne učinke v odnosih med posamezniki in za zadevne posameznike ustvarjata pravice, ki jih morajo nacionalna sodišča varovati (sodbi Sodišča z dne 14. marca 2019, Skanska Industrial Solutions in drugi, C-724/17, EU:C:2019:204, točka 24, in z dne 5. junija 2014, Kone in drugi, C-557/12, EU:C:2014:1317, točka 20). Polna učinkovitost teh določb in zlasti polni učinek v njih določenih prepovedi bi bila vprašljiva, če ne bi mogel vsakdo zahtevati odškodnine za škodo, ki mu je nastala zaradi ravnanja, ki lahko omejuje ali izkrivlja konkurenco (sodba Sodišča z dne 14. marca 2019, Skanska Industrial Solutions in drugi, C-724/17, EU:C:2019:204, točka 2[5]). Ta pravica do popolne odškodnine je potrjena s členi 1, 2, 3 in 4 Direktive 2014/104/EU.
- 71 Tožeča stranka je za namene uporabe člena 101 PDEU trdila, da je vsaka odločitev združenja podjetniških združenj zavezujoča za njegove člane, ki jo morajo spoštovati in zagotoviti njeno spoštovanje, tako da so tako kot združenje podjetniških združenj, v okviru katerega je bila odločitev sprejeta, soavtorji te odločitve (sodba Sodišča prve stopnje z dne 26. januarja 2005, Piau/Komisija, T-193/02, EU:T:2005:22, točka 75). V ta namen se ne zahteva, da so člani združenja dejansko sodelovali pri kršitvi, temveč le, da ima združenje na podlagi svojih notranjih pravil možnost zavezati svoje člane (sodba Sodišča z dne 16. novembra 2000, Finnboard/Komisija, C-298/98 P, EU:C:2000:634).
- 72 Tožeča stranka je za namene uporabe člena 102 PDEU trdila, da bi se lahko pravila, ki jih je določila FIFA in ki prepovedujejo pogodbe o „*third party ownership*“ ali „*third party investment*“, štela tudi za zlorabo kolektivnega prevladujočega položaja v smislu člena 102, pri kateri sodelujeta tako FIFA kot UEFA v obsegu, v katerem je na podlagi statuta vključena v FIFA, kadar se nacionalne zveze ali zveze, ki združujejo klube, v razmerju do gospodarskih subjektov in potrošnikov predstavljajo kot kolektivni subjekt.
- 73 V skladu s členom 102 PDEU in členom 11(1) Direktive 2014/104 je lahko sodelovanje pri zlorabi kolektivnega prevladujočega položaja, torej pri „skupnem ravnanju“, posledica „pasivne udeležbe“ in celo „tihe odobritve ravnanja“, pri čemer se ne zahteva, da je podjetje pooblaščen za odločanje, posredovanje ali sankcioniranje v zvezi z izvajanjem zlorabe prevladujočega položaja.
- 74 Po mnenju tožeče stranke iz tega izhaja, da izključitev odgovornosti UEFA za škodo, ki je posledica uporabe prepovedi „*third party ownership*“ ali „*third party investment*“, ni pravno utemeljena.

C. *Tretji pritožbeni razlog*

- 75 S tretjim pritožbenim razlogom tožeča stranka izpodbijani sodbi očita, da je bila njena tožba zoper URBSFA zavrnjena, ker je bilo napačno ugotovljeno, da je zaradi pravnomočnosti sodbe arbitražnega rzsodišča za šport z dne 9. marca 2017 dokazno breme v zvezi z nezdržljivostjo členov 18a in 18b pravilnika STJ s pravom Unije na njej, tega pa ni dokazala.
- 76 Tožeča stranka zatrjuje kršitev naslednjih določb:
- člena 149 ustave;
  - člena 19(1) PEU;
  - členov 18, 45, 56, 63, 101, 102, 267 in 344 PDEU;
  - členov 15, 16 in 47 Listine;
  - členov 1, 2, točka 1, 4 in 5 Direktive 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije;
  - načela učinkovitosti prava Evropske unije;
  - načela primarnosti prava Evropske unije v razmerju do nacionalnih predpisov, ki izhajajo zlasti iz členov 4 PEU in 288 PDEU;
  - členov od 23 do 28, 870 in 1713(9) zakonika o sodiščih;
  - členov 1165, 1315, 1350, točka 3, 1352, 1382 in 1383 civilnega zakonika.
- 77 Tožeča stranka trdi, da mora v primeru ugotovitve omejitve prostega pretoka kapitala, ki jo zagotavlja člen 63 PDEU in ki lahko izhaja iz omejevalnega sporazuma, dogovora ali odločitve, prepovedane s členom 101 PDEU, avtor te omejitve dokazati, da je ta omejitev utemeljena z legitimnimi cilji in sorazmerna z doseganjem teh ciljev.
- 78 Če ima arbitražna odločba, ki ima med strankami učinek pravnomočnosti, dokazno moč v razmerju do tretjih oseb, ki niso bile stranke v zadevi in ji lahko ugovarjajo, dokazna moč, ki izhaja iz teh določb, vendarle ne sme preprečiti učinkovitosti določb prava Unije.
- 79 Po mnenju tožeče stranke je iz tega mogoče sklepati, da na podlagi teh oseb, ki je bila oškodovana zaradi omejevanja prostega pretoka kapitala, ki izhaja iz odločitve FIFA, ni mogoče naložiti, naj dokaže, da ta omejitev ni utemeljena z legitimnimi cilji in da z njimi ni sorazmerna, na podlagi dokazne moči, ki naj bi se pripisala odločbi arbitražnega rzsodišča za šport, katere razveljavitev je zavrnilo

švicarsko Tribunal fédéral (zvezno sodišče), torej sodišče, ki mu – za razliko od belgijskih sodišč – ni treba predložiti predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU.

- 80 Taka uporaba teh določb, ki bi odločitvi arbitražnega razsodišča za šport glede združljivosti členov 18a in 18b pravilnika STJ s prostim pretokom kapitala, svobodnim opravljanjem storitev in prostim gibanjem delavcev ter s členoma 101 in 102 PDEU pripisala dokazno moč, bi imela za posledico, da bi morala pred belgijskimi sodišči, ki lahko – in morajo – predložiti Sodišču vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, oseba, ki je bila oškodovana s temi omejitvami, dokazovati neobstoje legitimnega cilja ukrepa ali njegovo sorazmernost s ciljem. To bi pomenilo znatno oviro za učinkovito uporabo pravil Unije na tem področju, zato je treba šteti, da je v nasprotju z načelom učinkovitosti prava Unije.
- 81 Izpodbijana sodba naj bi s tem, da je zavrnila predložitev vprašanj Sodišču v predhodno odločanje, kršila vse določbe, navedene v pritožbenem razlogu.
- 82 Tožene stranke uveljavljajo ugovor nedopustnosti v zvezi s vsemi temi pritožbenimi razlogi.

VII. Presoja kasacijskega sodišča in obrazložitev predloga

A. Prvi pritožbeni razlog

- 83 Cour de cassation (kasacijsko sodišče) meni, da prvi del očitka nezakonnosti disciplinskih sankcij, ki temelji na prisilnosti arbitraže, ni utemeljen, saj je cour d'appel (višje sodišče) nanj odgovorilo z ugotovitvijo, da je tožeča stranka po nastanku spora potrdila pristojnost arbitražnega razsodišča za šport in da pristojnosti tega sodišča ni izpodbijala nobena od strank.
- 84 Cour de cassation (kasacijsko sodišče) je v zvezi z drugim delom odločilo, da ugovora nedopustnosti ni mogoče sprejeti. V izpodbijani sodbi odločitev o zavrnitvi tožbe tožeče stranke zoper FIFA ni bila utemeljena s tem, da tožeča stranka ni predložila dokaza o očitkih, ki temeljijo na pravu Unije, temveč s tem, da pravnomočnost arbitražne odločbe z dne 9. marca 2017 preprečuje cour d'appel (višje sodišče), da bi ponovno preučilo vprašanje združljivosti členov 18a in 18b pravilnika STJ s pravom Unije.
- 85 V skladu s členom 19(1) PEU Sodišče Evropske unije zagotavlja upoštevanje prava pri razlagi in uporabi Pogodb; države članice vzpostavijo pravna sredstva, potrebna za zagotovitev učinkovitega sodnega varstva na področjih, ki jih ureja pravo Unije.
- 86 V skladu s členom 47 Listine ima vsakdo, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem.

87 Direktiva 2014/104/EU določa:

- v členu 1(1), da ta direktiva določa nekatera pravila za zagotovitev, da lahko vsakdo, ki je utrpel škodo zaradi kršitve konkurenčnega prava s strani podjetja ali podjetniških združenj, učinkovito uveljavlja pravico, da od tega podjetja ali združenja zahteva popolno odškodnino za takšno škodo; Direktiva določa pravila, ki spodbujajo neizkrivljanje konkurence na notranjem trgu in odpravljajo ovire za njegovo pravilno delovanje, in sicer z zagotavljanjem enakovredne zaščite po vsej Uniji za vsakogar, ki je utrpel takšno škodo;
- v členu 2, točka 1, da v tej direktivi „kršitev konkurenčnega prava“ pomeni kršitev člena 101 ali 102 PDEU ali nacionalnega konkurenčnega prava;
- v členu 4, da v skladu z načelom učinkovitosti države članice zagotovijo, da se vsa nacionalna pravila in postopki v zvezi z uveljavljanjem odškodninskih zahtevkov oblikujejo in uporabljajo tako, da v praksi ne onemogočajo ali pretirano otežujejo uveljavljanja pravice po pravu Unije do popolne odškodnine za škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava, in da v skladu z načelom enakovrednosti nacionalna pravila in postopki v zvezi z odškodninskimi tožbami zaradi kršitev člena 101 ali 102 PDEU za domnevne oškodovance niso manj ugodna kot pravila in postopki, ki urejajo podobne odškodninske tožbe zaradi kršitev nacionalnega prava.

88 V sodbi z dne 23. marca 1982, Nordsee (102/81, EU:C:1982:107), je Sodišče opozorilo, da je pomembno, da se pravo Skupnosti v celoti spoštuje na ozemlju vseh držav članic in da pogodbeni stranki torej ne moreta prosto odstopati od tega prava, in opozorilo na dejstvo, da bi bila redna sodišča, če bi se v okviru pogodbene arbitraže pojavila vprašanja prava Skupnosti, lahko primorana preučiti ta vprašanja, bodisi v okviru pomoči, ki jo nudijo arbitražnim razsodiščem, zlasti da jim pomagajo pri določenih procesnih dejanjih ali razlagi prava, ki se uporabi, bodisi v okviru nadzora arbitražne odločbe, ki je lahko glede na primer bolj ali manj obsežen in ki ga morajo opraviti, ko odločajo o pritožbi, ugovoru, predlogu za priznanje izvršljivosti ali katerih koli drugih pravnih sredstvih, ki jih daje na voljo nacionalna zakonodaja, ki se uporablja.

89 V sodbi z dne 6. marca 2018, Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158), je Sodišče navedlo, da je bil zaradi ohranitve posebnih značilnosti in avtonomije pravnega reda Unije s Pogodbama uveden sodni sistem, katerega namen je zagotoviti skladnost in enotnost pri razlagi prava Unije; da morajo v tem okviru v skladu s členom 19 PEU polno uporabo prava Unije v vseh državah članicah in sodno varstvo pravic, ki jih imajo pravni subjekti na podlagi tega prava, zagotoviti sodišča držav članic in Sodišče in predvsem da je bistvo tako zasnovanega sodnega sistema postopek predhodnega odločanja, ki je določen v členu 267 PDEU in katerega namen je z vzpostavitvijo dialoga med dvema sodiščema, in sicer prav med Sodiščem in sodiščem države članice, zagotoviti enotnost razlage prava Unije ter tako zagotoviti njegovo skladnost, polni učinek in avtonomijo ter, nazadnje, posebno naravo prava, uvedenega s Pogodbama.

- 90 Sodišče je v svoji sodbi z dne 7. aprila 2022, Avio Lucos (C-116/20, EU:C:2022:273), odločilo, na eni strani, da je za zagotovitev stabilnosti prava in pravnih razmerij ter učinkovitega izvajanja sodne oblasti pomembno, da sodnih odločb, ki so postale pravnomočne po tem, ko so bila izčrpana vsa razpoložljiva pravna sredstva, ali po tem, ko so se iztekli roki zanje, ni več mogoče izpodbijati. Zato pravo Unije nacionalnemu sodišču ne nalaga, da ne uporabi nacionalnih procesnih pravil, v skladu s katerimi postane neka odločba pravnomočna, čeprav bi bilo tako mogoče odpraviti nacionalni položaj, ki s tem pravom ni združljiv. Po drugi strani se načelo pravnomočnosti uporablja v skladu z nacionalnim pravnim redom držav članic na podlagi načela postopkovne avtonomije držav članic. Vendar ta pravila niti ne smejo biti manj ugodna od tistih, ki urejajo podobne notranje položaje (načelo enakovrednosti), niti ne smejo biti oblikovana tako, da praktično onemogočajo ali pretirano otežujejo uresničevanje pravic, ki jih daje pravni red Unije (načelo učinkovitosti).
- 91 Potem ko je bilo v izpodbijani sodbi ugotovljeno, da ima „v skladu s členom 1713(9) zakonika o sodiščih, arbitražna odločba v razmerjih med strankami enake učinke kot sodna odločba“ in da je „v skladu s členoma 24 in 28 zakonika o sodiščih vsaka dokončna odločba pravnomočna z dnem razglasitve odločbe [...] in vsaka odločba postane pravnomočna, ko zoper njo ni več mogoče vložiti ugovora ali pritožbe, razen če zakon določa drugače in brez poseganja v učinke izrednih pravnih sredstev“, se je štelo, da „iz teh zakonskih določb izhaja, da postane arbitražna odločba pravnomočna z dnem, ko je bila izdana, ne da bi bil potreben predhodni postopek eksekviture, ob upoštevanju možnosti spremembe na podlagi pritožbe pred drugimi arbitri ali razveljavitve s strani nacionalnega sodišča“.
- 92 V njej je navedeno, da je arbitražna odločba z dne 9. marca 2017 dokončna in pravnomočna, da rešuje sporno vprašanje skladnosti členov 18a in 18ter pravilnika s pravom Unije in da so zato pritožbeni razlogi, ki se nanašajo na domnevno nezakonitost teh členov glede na določbe PDEU in Prvega dodatnega protokola k EKČP, nedopustni, ker je ta odločba pravnomočna.
- 93 V tem delu tega pritožbenega razloga se izpodbijani sodbi očita, da se ni preučilo, ali je odločba arbitražnega razsodišča za šport z dne 9. marca 2017, ki ji je priznala pravnomočnost, v skladu s temeljnimi določbami prava Unije, pri čemer tožeča stranka zatrjuje kršitev s tem, ko navaja, da ji je bila zaradi tega povzročena škoda, čeprav ta odločba ni bila predmet nadzora skladnosti s tem pravom, kar bi omogočilo, da bi se Sodišču Evropske unije predložilo vprašanje za predhodno odločanje.
- 94 Pogoj za preučitev pritožbenega razloga v tem delu je razlaga člena 19(1) PEU in to, da se pred izdajo sodbe Sodišču Evropske unije postavi prvo vprašanje, navedeno v izreku te sodbe.

B. Drugi pritožbeni razlog

- 95 Cour de cassation (kasacijsko sodišče) meni, da prvi del drugega pritožbenega razloga nima dejanske podlage, saj je cour d'appel (višje sodišče) nanj odgovorilo z ugotovitvijo, da je dejstvo, da se je UEFA aktivno zavzemala za sporno prepoved, z vidika civilne odgovornosti nepomembno, zlasti ker je bila glede na njeno uvrstitev leta 2015 udeležba tožeče stranke na tekmah, ki jih je organizirala UEFA, zgolj hipotetična.
- 96 To sodišče meni, da je za preizkus drugega dela drugega pritožbenega razloga treba preveriti dejstva, kar presega njegove pristojnosti, tako da je ta pritožbeni razlog nedopusten iz razloga, značilnega za kasacijski postopek.

C. Tretji pritožbeni razlog

- 97 Cour de cassation (kasacijsko sodišče) je odločilo, da je dopusten, ker mu ne nalaga, da dejansko presodi vrednost pritožbenih razlogov, ki jih je tožeča stranka navedla, da bi obrnila dokazno breme, ki izhaja iz arbitražne odločbe, in da je pritožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev člena 19(1) PEU, stvar javnega reda in se ga lahko prvič navede pred Cour de cassation (kasacijsko sodišče). Kršitev te določbe bi ob utemeljenosti pritožbenega razloga zadoščala za razveljavitev sodbe.
- 98 Z izpodbijano sodbo je bil zavrjen zahtevek tožeče stranke zoper URBSFA z utemeljitvijo, da je „sodbo mogoče uveljavljati proti tretjim osebam v smislu, da je že sam njen obstoj v pravnem redu zavezujoč za vse“, da „možnost uveljavljanja sodbe proti tretjim osebam pomeni, da se je na dokazno moč tega, kar je bilo odločeno o spornem vprašanju ali točki, mogoče sklicevati proti tretjim osebam oziroma se te lahko sklicujejo nanjo, če ni dokazano nasprotno“, da „to pravilo velja za arbitražno odločbo“ in da tožeča stranka ni ovrgla dokazne moči odločbe arbitražnega razsodišča za šport z dne 9. marca 2017.
- 99 Ta pritožbeni razlog izpodbijani sodbi očita, da je na tožečo stranko prenesla breme, da obrne domnevo, ki izhaja iz navedene arbitražne odločbe, da so omejitve, ki izhajajo iz členov 18a in 18b pravilnika STJ, skladne s temeljnimi določbami prava Unije, pri čemer tožeča stranka zatrjuje kršitev s tem, ko navaja, da ji je bila zaradi tega povzročena škoda, čeprav ta odločba ni bila predmet nadzora skladnosti s pravom Unije, kar bi omogočilo, da bi se Sodišču predložilo vprašanje za predhodno odločanje.
- 100 Za preučitev tega pritožbenega razloga v tem delu je potrebna razlaga člena 19(1) PEU. Zato je treba pred odločitvijo Sodišču Evropske unije postaviti drugo vprašanje, navedeno v izreku te sodbe.